

RESHAM

Társaság Londonban.

Ausztriai fiók:

Bécs,

Gisellastrasse 1. sz.
a társaság házában.

1891. — frank 117. 550.797. —

1890. — 20.725.259. —

1889. — 249.311.499. —

1888. — 61.372.000. —

1887. — 1.728.184.555. —

1886. — 249.311.499. —

1885. — 61.372.000. —

1884. — 1.728.184.555. —

1883. — 249.311.499. —

1882. — 61.372.000. —

1881. — 1.728.184.555. —

1880. — 249.311.499. —

1879. — 61.372.000. —

1878. — 1.728.184.555. —

1877. — 249.311.499. —

1876. — 61.372.000. —

1875. — 1.728.184.555. —

1874. — 249.311.499. —

1873. — 61.372.000. —

1872. — 1.728.184.555. —

1871. — 249.311.499. —

1870. — 61.372.000. —

1869. — 1.728.184.555. —

1868. — 249.311.499. —

1867. — 61.372.000. —

1866. — 1.728.184.555. —

1865. — 249.311.499. —

1864. — 61.372.000. —

1863. — 1.728.184.555. —

1862. — 249.311.499. —

1861. — 61.372.000. —

1860. — 1.728.184.555. —

1859. — 249.311.499. —

1858. — 61.372.000. —

1857. — 1.728.184.555. —

1856. — 249.311.499. —

1855. — 61.372.000. —

1854. — 1.728.184.555. —

1853. — 249.311.499. —

1852. — 61.372.000. —

1851. — 1.728.184.555. —

1850. — 249.311.499. —

1849. — 61.372.000. —

1848. — 1.728.184.555. —

1847. — 249.311.499. —

1846. — 61.372.000. —

1845. — 1.728.184.555. —

1844. — 249.311.499. —

1843. — 61.372.000. —

1842. — 1.728.184.555. —

1841. — 249.311.499. —

1840. — 61.372.000. —

1839. — 1.728.184.555. —

1838. — 249.311.499. —

1837. — 61.372.000. —

1836. — 1.728.184.555. —

1835. — 249.311.499. —

1834. — 61.372.000. —

1833. — 1.728.184.555. —

1832. — 249.311.499. —

1831. — 61.372.000. —

1830. — 1.728.184.555. —

1829. — 249.311.499. —

1828. — 61.372.000. —

1827. — 1.728.184.555. —

1826. — 249.311.499. —

1825. — 61.372.000. —

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében,
és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Negy hasáboz peti sorozat 25 kr. Nagyobb
terjedelmű s többszöri hirdetések alkü
ezzenl juttatás aron vetetnek föl. Bályog
díj minden külön bejtatásért 20 kr.

Hirdetést vagy recitátot magában foglaló
udonság sora 30 kr.
Nyilttári közlemények minden peti sora
50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)

Köziratok nem adótnak vissza.

A kivándorlás és a közmorál.

Hát bizony megsynli a közmorál is az amerikai kivándorlást.

Hogyan? Hiszen megszoktuk már, hogy híres, nagytekintélyű írók a republikánus erkölcsöket, melyek ideális követői gyanánt az amerikaiak magasztaltanak, nekünk követendő példaként ajánlják. Egy je-es francia író egy egész könyvet — Paris Amerikában cím alatt — írt, melynek tendenciája: az európai állami és társadalmi intézmények népszerűtlensége s kárhóztatása, és az amerikai Egyesült-Államok intézményeinek dicsőítése.

Hát ezekben az ideális intézményekkel bíró államokban való pár évi tartózkodás oly depraváló hatással lenne az onnan hazatérőkre, hogy azt a hatást még itt Európában is megérzi a közmorál?!...

Bizony nincs különben!

Hiszen régi igazság, hogy egy és ugyanaz a szer egynek gyógyító szer, másnak mérég.

De kezdjük előbb azzal, a minék nem Amerika az oka s a mi mégis összefügg az odaváló kivándorlással.

Kik mennek tőlünk Amerikába? Erőteljes fiatal, vagy legalább éltök delén innen álló házas férfiak és nőllen legények.

A nős férfiak közül kevesen viszik magukkal nejeiket és gyermekeiket; legtöbben egyedül mennek el, nejeiket pedig itthon hagyják.

És most képzelje magának mindenki, mire vezet az ilyen élet, midőn egy életvidor, fiatal asszony 5—6 évig szalmaözvegy életet élni kénytelen. Van nem egy példa, hogy a férj hazatérve, siratja családi boldogságát. De hát a női hütlenség napfényre került esetei elenyészőben csekélyek azokhoz képest, melyek titokban maradnak, mert a hütlenségnek nincs élő bizonyítéka, a titkos vétkezést pedig könnyű eltagadni, annál könnyebb, minél jobban bízott a távollevő férj a feleségében.

És vajjon mi lehet oka annak, hogy

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

EGY NŐ EMLÉKKÖNYVÉBE.

*Irigyliket a férfiakól
Hogy ok egy kissé szabadok,
S nemeték gyarlósága ellen
Panaszra nyílik ajkátok,
És vajjon kik a boldogabbak,
Ha boldogságról szó lehet . . .
— En elcsérlném sorsotokkal
Férfit büszkeségemet!*

*Tietek a családi tűzhely,
Férfiaké a nagyvilág,
Ellítokjok töletek sokszor.
A keserű bűt — a mi bánt!
Inkább mesélünk tiüderálmot,
Sívóink zokog, ajkunk nevet . . .
— En elcsérlném sorsotokkal
Férfit büszkeségemet!*

*Künn a világra véres kardot
Forgatnak gyilkos kezéink,
S ha véget ér a harci lárna
Bekötjük vérző sebeink,
Hogy ajkunkat csókoljátok meg.
Nem a vértől piros sebet . . .
— En elcsérlném sorsotokkal
Férfit büszkeségemet!*

Király Péter.

A zseni.

Utczánkban a lakással szemben egy tisztára meszelt fehér házban lakik az öreg ur. Kevesen tudhatják azt a nevet, mire a pap keresztelte, mert mindenki úgy hívja csak: öreg ur.

azok a tót asszonykák, kik csak nemrégén még híresek voltak jó erkölcsöikről, most nagyon könnyen eltántorodnak, ha távol tudják férjeiket? Hát ennek bizony legnagyobb részben okozói maguk a férfiek.

Nem hiába mondják: »az asszony ingatag«, — mert az valóban, főleg a hol hiányzik az intellektuális erő az erkölcsi motívumoknak felfogására. Ily nőket nem az erkölcsi motívumok, de a félelem tart csak az erkölcs útján. Ha a félelem megszűnik, következnek az állati ösztönök kielégítése s az erkölcsi nihilizmus.

De hát kitől féljen az a magára hagyott nő!? Férjétől nem felhet, mert attól nemcsak a szárazföld nagy távolsága, de még az Océán is elválasztja. Hogy pedig az istenfélelem se jusson eszébe, arról gondoskodik férje, ki azt, mit verejtékével megkeresett, hűségesen elküldi a feleségének.

Ebben rejlik az asszonyok rosszaságának a forrása. Soha nem volt a felvidéken annyi ledér s magáról megfedkezett asszony, mint most, midőn Amerika pénze kezeikbe kerül. Ezek a könnyelmű asszonyok nem fontolják meg, mily terhes munka, mennyi nélkülözés árán keresték meg férjeiket a küldött pénzzel. Nekik elég tudni azt, hogy a küldött pénzzel most ok rendelkeznek.

Az asszonyi könnyelműség segítségére siet annak a pénz birtokában magát tulboldognak érező nőnek és — lesz egyszerre »magnum áldomás«, melyről, természetesen, nem szabad hiányozni a szomszédasszonyoknak sem, a szomszédasszonyok természetesen viszonozzák az áldomást s így azután lesz igazán hegyen-völgyön — ha nem is lakodalom, de oly verseny-ivás, mely a különben mértékletes és józan hajlamokkal bírt nőket teljesen demoralizálja, őket korhelykedésre szoktatja, az Isten házában látogatásától elvonja s lassan-lassan ki is oltja bennök az istenfélelemnek szikráját.

Nos, hát hiszen nem minden asszony könnyelmű, mert tapasztalásból tudjuk, hogy vannak oly feleségek is,

kik férjeik hazá küldött verejtékét hasznosabban értékesítik, mint ha férjeik itthon volnának s éveken át megőrzik a házassági hűséget férjeik számára tisztán, szennytelenül; de hát ezek mindig csak kivételek, mert a szalmaözvegyességben élő tót asszonyok nagy többsége nagyon törekszik arra, hogy méltóvá egye magát a mai kor gyermekévé lehetni.

Ha az Amerikában nehezen dolgozó férjek valamivel óvatosabbak lennének a pénzküldésben s feleségeik kezébe nem küldenének többet, mint a mennyi azoknak a megszokott szűrény élelmökre s ruházatokra szükséges, akkor nem volna alkalmuk a mértéktelen ivásra s állapotukhoz nem illő lakomák rendezésére, melyek a testet elpuhítják, a vért forrongásba hozzák s az istenfélelmet a szivekből kiölik s akkor a férjek, ha visszatérnek, nem találnák a távolban sovárgott ölelő karok s rég nélkülözött családi boldogság helyett annak romjait.

Sokkal sajnálatraméltóbbak azok a szegény hajadon leányok, kik már elérték azt a kort, melyben a leánynak férjhez kell mennie.

Kellene, az igaz, de hát kihez menjen férjhez, mikor az, aki nősülhetne, mind Amerikában van, a ki pedig itthon maradt, az vagy védköteles, kinek nősülni nem szabad, vagy erőtlen, vézna, kihez férjhez menni győtrelem.

A ki bírja, az úgy menekül e helyzetből, hogy ő is elmegy az Océánon túli Eldorádóba s ott akad majd neki is szerencséje; akad is rendszeren, csakhogy néha a várt szerencse helyett bizony szerencsétlenségnek is beillő szövetség válik belőle.

De a kiknek anyagi eszközeik nem engedik meg az oceánon való átkelést, azok bizony nagyon sajnálandók és bizony nem egyszer veszélynek van kitéve erkölcsük.

De hát ezek mind olyan dolgok, melyekre a kivándorlás csak közvetett befolyást gyakorol. Hátra van még an-

mert abba ő soha se nézett bele. Mennyit tudott az a Péter, hanem uram, nem tanult az egy betűt se!

Ugy nézek az öreg urra, mintha nem érteném.

— Kérem szomszéd ur — látott ön valaha szorgalmas zsenit? — Ugy-e nem? Látta ön valaha, hogy a zseni tanuljon? Ugy-e nem?

Csendesen ittegettem.

— Milyen fiu volt az a Péter! Haja mindig kusztalt volt; a cipője sarka elkopott, kabátjáról hiányzottak a gombok és nyakravalót sohasem viselt. Pedig milyen jó izleze volt annak a Péternek!

A kezemmel csendes mozdulatot teszek.

— Hát azt hiszi ön, hogy a zseni olyan, mint akít skatulyából huznak ki?

Hallgatók.

— Péternek párját uram nem láttam. — Szobájában semmi sem állott a maga helyén, ha egy nap tizszer takarítottam, tizenegyedikeszer is össze vissza volt hányva benne minden. A könyveit az ágy alatt tartotta, a cipőjét a könyves szekrénybe csukta, a botját a ruhafogasra akasztotta és a kabátját a szegletbe lökte. Pedig látja, mikor az én szobámba vetődött nagy ritkán, még az is föltűnt neki, ha a függöny ránczai nem voltak teljesen rendben.

Tekintetem fölemelve, — nézem az öreg urat.

— Tessék elhinni, hogy a világ mindenik zsenije rendetlen. Látott ön valaha olyan zsenit, amelyek hozzá volna szokva a renchez és amelyek fáradságot venne magának, hogy ott, ahol jár, ahol csinál valamit, a lehetőleg rendet tartson. Ilyen uram nincs és Péterről sem lehetett várni.

nak demonstrálása, mi a kivándorlásból, mint közvetlen metely, n közérkölcökre háramlik.

Erről majd más alkalommal.

Hedry Bódog.

Török János.

(1843—1892.)

Az államrendőrség feje, Török János budapesti főkapitány, Barlangligeten, a hol családjával együtt a nyarat töltötte, szivszéhlüdesben meghalt.

Csak nemrég temették elődjét s kevés időre rá elköltözött az is, a ki megszüntette a régi aerát.

Török János már régóta betegeskedett; legutóbb is, néhány héttel ezelőtt hivatalában elszédült és összerogyott. Azóta a barlangligeti fenyvesek közé vonult pihenni s csak ritkán, fontosabb alkalmakkor tért vissza Budapestre. — Vasárnap délután 3 órakor érte a halalos végü széhlüdes. Török János mozgalmas időnek volt a főkapitánya s bár sok tettet elítélik, általános a vélemény, hogy érelyes, derék ember volt, a ki azt a feladatot, hogy a rendőrség ügyeit rendbehozza, öntudatosan és nagy buzgalommal teljesítette.

Mikor Thaisz Elek nyugalomba vonult, már tisztában voltak azzal, hogy a rendkívül fontos állásra érelyes emberre lesz szükség és olyanra, a ki a nem valami fényesen dotált, de azért nagy reprezentatív költségekkel bíró állásnak e tekintetben is megfelelhessen. — És ekkor a figyelem Temesvár érelyes polgármesterére irányult, a ki az óhajtott kellekekkel teljes mértékben rendelkezett.

Török János Vingán. Temesgyében született 1843. december 27-én. Atyja földbirtokos és a város főkapitánya volt. — Mint egészen fiatal ember, aljegyzője lett szülővárosa tanácsának.

1868-ban Török János Temesvárra költözött s Rieger ügyvéd irodájában ügyvédsegéd lett. Temesvár társadalmi mozgalmában élénk része volt s csakhamar ismertté vált. — Küttel, akkori polgármester magához vette s a rapidijas fogalmazóból csakhamar tiszteletbeli megyei aljegyző lett. Két év mulva egyhangulag főjegyzővé választották, 1877-ben pedig polgármesterré.

Az új polgármester egy csapásra meghódította Temesvár polgárait. — Elhatározásaiban törhetetlen volt, de terveinek ritka diplomáciai ügyességgel tudta egyengetni az útját. Az ellenkező nézetet levőket fölkeresté s egy-két óra mulva mint szándékainak buzgó apostolaitól vált el tőlük. A kapacizálásban párját ritkította.

Szegény Péter, szegény jó Péter, menyinyre ismerte a rendet, mennyire szerette a tisztességet . . . hanem azért megtörtént, hogy napokig nem láttam és ha kérdézősködtem utána, ez is, az is azt beszélte, hogy itt, meg ott látták. Egyik azt mondta, hogy egész éjjel dözsölt a koresmákban, a másik fényes nappal látta, hogy rézegen tántorog az utcán, hogy rossz hírű helyeken megfordult, pénzét szeretőkre költi. És ráfogták a végén azt is, hogy Péter elzúllott. Hazugság! Péter azért nem zúllott el . . .

Ugy tetszik, — hogy valami csodálkozásféle jön a számra, de az öreg ur megelőz.

— Nincs ezee semmi csodálni való. — Együtt jár az ilyesmi a zsenialitással. Tudtam, hogy annak meg kell történni, s azért, amikor pénz kellett neki, mindig adtam. Pénzem hál isten volt, hanem azért Péter mégis gyakran belekerült az uszorások hálojába. Kiszabadítottam, mert megvoltam győződve, hogy a zseniknek jellemző tulajdonuk az, hogy örökös pénzzavarban legyenek . . .

Ismét szólni akarok.

Oh ne higgye, hogy én nem kísérlettem meg mérsekélni nagy lelke szenvedélyeit. Mondtam neki, családunknak ő az egyetlen férfi tagja, ha ő meghal, vele meghaltunk mindnyájan. Mondtam, hogy ő benne volt minden reménye az édes apjának, mondtam, hogy édes anyja csókjával altatta, csókjával ébresztette, mondtam neki, hogy azok sirva nézik a csillagok közül, ha szeretett fiuk veszélybe rohan, de hát látott ön valaha olyan zsenit, amelyik ne lett volna könnyelmű? Tudtam, hogy Péter is abba a hibába esett. De hát zsenit uram könnyelműség nélkül nem lehet képzelni.

Az öreg ur néhány percig hallgat. — A

Kivonat.

amat alatti készítésére, mely a ajánlom e jónak bizonyult

16 ft o. e. Készítésére

egészeséges gyártmányért ke-

karitás érhető el fe-

az italoknak kellemes erőtöl-

3 ft 50 kr. (600—1000 literre

szilvapálinka, törköly, fü-

rávaló minőségben.

AROLY FÜLÖP

égek gyára PRAGABAN.

12—50.

tóde és gépgyár

nyársaság.

PESTEN.

ACZI-UT.

aktár: Kerepesi-ut 77

észüléket

asú ekék,

mes aczál-ekékét,

és VIDATS-féle

ajmivelő-eszközök,

18—14.

adás" sorbavetőgépek:

baralók, örlőmalmok és

h. Eredeti amerikai ké-

mezél vasutak stb.

l. Kis-Várad-utca.

tek ingyen és bérmentve.

atin

ritők

Török Jánosnak köszönheti Temesvár város a villamos világítást is, a melylyel megelőzte a földkerekség minden metropolisát.

Minden újabb sikere csak becsüvagyát növelte a temesvári polgármesternek. Működésük hű volt arra, hogy tetteit kellőképp méltassák.

Nagyon jószívű ember volt. Házassága, (1878-ban kötötte Riger Leonával, Riger Balint kudricsi földbirtokos kires szépségű leányával), gyermektelen maradt, s így annál jobban szerette rokonai, különösen Sándor öccse gyermekeit. Az alája rendelt tisztviselőket mindig szívesen gyámoltotta, de kivált akkor, ha gólya köszöntött be hozzájuk. Ilyenkor egészen megváltozott. A legnagyobb szeretettel kérdezősködött minduntalan az anya és a kicsike hógyletéről.

A mikor kinevezték a budapesti államrendőrség főkapitányává, 1885. február 17-én, nehéz szívvel vált meg a temesváriaktól. Nem is akarta mindjárt elfogadni az előkelő hivatalát. A volt miniszterelnök a belügyminiszteri úrné révén ismerte polgármesteri működését s benne látta azt az erős és tiszta kezű embert, a ki a fővárosi rendőrség szekerét ki tudja emelni a hinárból. »Meglátod, hogy tönkre teszem magamat!« mondta egy barátjának Török János, a mikor vegre elfogadta a főkapitány tiszteletét. Épp a kiállításra készült akkor a főváros és nagy foladat várt a rendőrségre. »Ha sikerül, mondotta egyszer az új főkapitány, egy ország tapsai fognak megjutalmazni, de ha nem, úgy vége a pályámnak!«

Sok sikerült neki s most halála nemcsak az államrendőrségre csapás, hanem az egész fővárosban is nagyon érzékeny hat, mert Török Jánosban érdekeinek egyik buzgó emberét veszítette el és a legkritikusabb időkben.

A temetésén a fővárosi államrendőrség kellően képviselteti magát, a koporsóra koszorút helyez s a halálesetről külön gyászjelentést ad ki.

BELFÖLD.

Tisza Kálmán jubileuma. Komárom, szept. 5. Tisza Kálmán tegnapi fogadtatásánál, vasárnap lévén, nagy néptömeg jelent meg az utakon és utcákon, de hidegen viselkedett és némán bámulta a menetet. Nagy feltűnést kelt, hogy felekezeti és politikai elleanitások is voltak készülőkben. A rendezők azonban mégis megdöntökték a dolgot és így ezek elmaradtak.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ama tagjai, a kik jelenleg a fővárosban időznek, vasárnap d. e. 11 órákor Fővárosi Ignác meghívására bizalmas értekezletre gyűltek össze a pártkör régi helyiségében. E bizalmas megbeszélés tárgyát számos vidéki városnak a pártközintézmények ama kérésére képezte, hogy a függetlenségi és 48-as párti képviselők vegyenek részt a vidéken rendezendő Kossuth ünnepségekben. Azok, a kik a bizalmas megbeszélésben részt vettek, azt határozták, hogy ez ünnepségekben részt fognak venni, az iránt azonban, hogy közülük ki, melyik városba megy, még nem történt határozat.

KÜLFÖLD.

Uj hármass szövetség. Mint a Daily Telegraph értesül, a pápa, az európai béke érdekében arra akarja rábírní Gladstonet, hogy Anglia Franciaország, meg Oroszországgal alakítson meg egy új hármass szövetséget.

mely esendben hallom, amint keble zilál és szinte nehézkessé válik a lélekzete. Aztán felém fordul:

— Látja mindjárt bevégezem, de mikor ennek a dolognak a vége eszembe jut, egy kissé elszorom a szívem. No mondom már. Egyszer — éppen ilyen este volt — három napig nem láttam Pétert. Kétségbeesve vártam rá. Az ablakban, a kapuban lestem, vártam és íme egyszerre betopp az udvarra. Tántorgott, mámoros volt és igen rossz kedvűnek látszott. Örömmel léptem mellé, megfogtam hideg kezét, megcsókoltam halvány arcát, rendbe hoztam szakadozott ruháját, czirógattam rendetlen szőke haját és mondtam neki, Péter, kedves, szívem Péterem, próbáld meg az élet jobbik felét, erre ő dühbe jött és...

Az öreg ur szemét megtelnek könnyel s hangja szintén elcsuklik.

És ő erre engem gorbombán felre lök, aztán mellém lépve arczul ütött. A szemem világa elveszett, erőm elhagyott és — nem az ütéstől, hanem szívem fájdalomtól eszméletlenül rogytam össze. Mikor ismét magamhoz tértem — Péter terdepelt mellettem, rám hajolt, megcsókolt és annyi fájdalmas kéréssel nézett rám.

Szemeimmel, kezeimmel intettem neki, hogy megbocsátok, de szólni nem bírtam.

Péter nem értett meg. Azt hitte haragszom. Aztán megindult könnyes szemekkel, visszanezett a kapuból — és eltűnt örökre... Ne kérje, uram, hogy hova lett. Szívem Péter szívem jó Péterem! Hogy ne bocsátottam volna meg neki, hiszen tudja ön, hogy minden zseni indulatos...

Jóságos sürke szeméit egy kék zsebkendővel hosszasan törölgette az öreg ur.

Sebesti Samu.

Páris, szept. 5. Chambéryben tegnapielőtt leplezték le az emlékszóbot, melyet Savoyának Franciaországgal való egyesítésének századik évfordulója alkalmából emeltek. Carnot elnök ez alkalomból a helyőrség felett szemlélt tartott és részt vett a díszében, hol pohárköszöntőjében utalt az 1792-iki alkotmányozó gyűlés idején történt hazafias tüntetésekre és köszönetet mondott a lakosságnak, mely többre becsüli a hazafiasságot, mint a politikát.

A lányok háziass nevelése.

I.

(W. A.) Gyakran felhangzó panasz, hogy a mai nevelés nem fektet kellő súlyt a lányok háziasságára és hogy mennyivel kedvezőbbek voltak e tekintetben a régi állapotok. Igaz. A ki józanul gondolkodik és elfogulatlanul ítél, nem tagadhatja e vád jogosultságát, melyet a mindennapi tapasztalat megmáshatatlannal igazol. A mai nagy leányok keveset törődnek az otthonukban reájuk váró feladattal, melynek nem hogy megoldóivá, de még intézőivé sem óhajtanak válni.

Az a foglalkozás, melylyel idejüket töltik, nem a házi nő, nem a házi leányé, s épen nem tarthatnak igényt a római nőkre mondott legfőbb dicsejre, hogy: »font és otthon ült.« A mint a korviszonyok és társadalmi átalakulások a női családja köréből elvonják, háziasságát, nőiesége varázsát elveszti; életéből eltűnik az a napfény, mely reá sugárzik, róla megsokszorozódva környezetére visszaverődik s búvájos összhangot teremt. Az a női ideál, mely a maga egyszerűségében bájos, munkásságában jóékonny és háziasságában fenéséges vala, megszűnt, s ha itt-ott tűnő csillag gyanánt megjelenik, nem vesszük észre, méltányolni képtelenek vagyunk.

A munkásság értékét nem becsüljük, az egyszerűséget, mint együgyűt, kinevetjük és a háziass, otthon ülő nőt unalmasnak valljuk, kinél több elismerést nyer a merész fellépésű, könnyed modoru, a világban fesztellenül mozgó divathölgy, mert külsőségek hatnak a felületes kedélyekre. Ma mar a nő is a nyilvánosság terére lép; s a szövészek a padlásra kerül, a rokkapergés megszűnik s hölgyeink el helyett a táviró-készülék kopogtatását hallatják. Az a modern, de téves felfogás, hogy a nőnek ép úgy hivatása a köztérben való működés, mint a férfinak, letörli a családi élet bűvös zománczát s mindkét nem napjait egyaránt ridegekké teszi. A nőnek nem hivatása a családi körön kívül való munkálkodás, csak menedéke, ha már ott magának tért nem talál. Azzal pedig, hogy ilyen, rendeltetésével össze nem egyezhető módokat nyújtanak neki az önfenntartásra, azon körből vonják el, melyet hivatásszerűleg tölthetne be, de melyet magától így elutasít.

Nem czéлом a nők szereplési jogának még elvileg való csonkítása sem, áldásosnak, üdvösnek tartom a kornak és társadalomnak minden olynemű intézményét, mely az arra szorultaknak újabb keresetforrásokat nyit meg, de fájó szívvel gondolok arra, hogy így nevelhetünk ugyan derék női hivatalnokokat, kik postán, távirán talán kifogástalanok, az iskolában odaadással tanítanak, de hol akkor a családi élet bűbája s hol a varázs, mely a nőt csupán a házi körben veszi körül és letűnik róla, mihelyt a közélet vihara csak érinti is?

Az az áramlat, mely az önállóság felé tereli a nőt, felszabadítja őt ama kötelezettségek alól, melyek rá nemelnek, hivatásánál fogva hárulnak, s eltűnik belőle az igazi nő, az anya, a leány, a gazdasszony és lesz csupán munkás, hivatalnok. Pedig volt idő, mikor a magyar nő főbüszkeségét éppen abba helyezte, hogy jó gazdasszonynak ismerték. Az uriaszszonyok ott ügyeltek fel a kendertörésnél; jelen voltak a tilolásnál, maguk is kezükbe vették a fésűt és segítették felvetni a fonalat a szövészekre. A guzsaly mellett ülve pedig elregelték a multat, gyöngéd ujjakkal font szálaikon vezetve le a jelenbe azt.

Hát bizony, e derült, bájos napoknak vége van. De fájdalom, nem csak ennek. Leányaink már a mai kor szellemének megfelelő munkával sem foglalkoznak valami odaadással, s nem tudatos előtűk hivatásuk, — rendeltetésük fontossága, — mert vezetőik nem nyújtanak módot kötelezéseik gyakorlására, s a legnagyobb résznek tengés az élete. A gyermek leányka még iskolába jár, még feladataival vesződik, ettől hát »tulhalmazottságánál« fogva nem várhatunk háziass munkásságot. De az iskolába nem járótól meg is egy kissé több érdeklődést kívánánk meg az otthon iránt, több odaadást

övéivel szemben, hogy itt-ott segítse édes anyját gondjai elviselésében, s ossza meg vele a terheket, s ne nézze közönnnyel annak fáradozásait, míg maga az édes nyugalmat élvezi.

De hát a kisasszonyok legnagyobb része csak 12 óra tájt érdeklődik a konyha iránt, tartózkodva érinti a portörőt, s ha megeteté kanariját, megöntözé virágait, napi teendőinek sora lejárt. Hanem kire hárul hát mindezért a felelősség és kit illet a mulasztás vádjá? Mint-hogy ez állapotok a nevelésből származnak, természetesen ennek tényezőit, az iskola és családót egyaránt. A háziasságnak 2 feltétele van: az iránta való érzék és kivitelí képesség. Amannak felébrésztése az iskola és családi kör közös feladata, emez pedig a családé kizárólagosan. De ha csak felényire sújtja is a vad az iskolát, nyugtalanító az. Leverő érzést ébreszt hallánunk, hogy kötelességünket nem teljesítők, pedig az a vélemény, hogy a nők hivatásszerű képzését elhanyagoljuk, ezt jelenti.

A család kedvezőbb helyzetben van, mert a mulasztás vádjáért végre is csak önmagának felelős, míg az iskola nem térhet ki a szemrehányások elől. A háziasság iránt való érzék felébrésztése a nevelés körébe vág s hogy nem csak tanítás, de nevelés is a feladatunk, azt érezzük és nincs szándékunk e kötelezettség alul kivonni magunkat, sőt a kezünkben levő módokkal és eszközökkel iparkodunk a tanítást nevelői hatásúvá tenni, s nemcsak értelmileg akarjuk fejleszteni növendékeiket, de arra is törekszünk, hogy kedélyüket miveljűk érzelmük világát nemesítsük és jellemüket helyes irányba tereljűk.

A kolera.

Ungváron egy Turner Ferencz nevű régi körorvos kolera elleni oltásokat végez, melyhez nagy bizodalma van. Őt hosszú tapasztalat támogatja, mert őt kolerát végig élt, mint működő járványorvos; 1831, 1843, 1855, 1865, és 1872—3-ban s különösen 1873-ban bizonyult be az ő oltása majdnem bizonyosnak. — Oltó anyagul egy quosszia nevű szert használ, — mely az elképzelt legkésőbbi folyadék; e szert Kalkuttában kitűnő sikerrel használják rég idők óta. 1873-ban azon 500 egynehány közül, kiket beoltott, alig 5 kaptam meg a kolérát és ezeken is enyhe lefolyásu volt, mind életben maradtak. Végül — írja Jevézsonk — az ő családjában történt ugyanazon évben, hogy az asszony kivételével mindenkit beoltottak, gyermekeket, cselédséget; a magát beoltatni vonakodó asszony megkapta a kolérát, a többi családtag a folytonos személyes érintkezésben is elkerülte a megfertőzést.

Hamburg, szept. 5. A hűvös időjárás megkezdődött, most már úgy észlelhető, hogy a járvány tetemesen csökken.

Hamburg, szept. 3. A tegnapi délután beérkezett jelentések közül szombatra 102 megbetegedés és 57 halálozás, péntekre 261 megbetegedés és 191 halálozás, csütörtökre 108 megbetegedés és 126 halálozás, az előző napokra aug. 26-ig 57 megbetegedés és 5 halálozás esik. Tehát utólagosan 528 megbetegedést és 272 halálesetet jelentettek be. A bejelentett megbetegedettek száma eddig összesen 5620, a halálozásoké 2518. Mult szombaton 325 beteget és 187 halottat szállítottak el, tehát 45 beteggel és 12 halottal kevesebbet, mint az előző napon. A rendőrség tegnapi hirdeteménye következtében minden családó büntetés terhe mellett tartozik bejelenteni a rendőrség-nél minden gyanús megbetegedést, ma a rendőrséghez igen sok jelentés érkezett be, valószínű tehát, hogy a jelentések alapján kimutandó megbetegedések száma ma nagyon fel fog szokni.

Ujdonságok.

* **Kösa Barna, lapunk f. szerkesztője,** haza érkezett Debreczenbe s a lap szerkesztését ismét átvette.

* **A bárándi egyház örömnappjai.** Bárándon, melynek derek magyar népe oly törhetlen ragaszkodást tanusított megválasztott lelkesze iránt, nagy örömet keltett a tisztantuli egyházkerület bíróságának a bárándi lelkészválasztást megerősítő ítélete. Az egyházi előjáróság gyűlést tartván, megbizta a jelölő bizottság 3 tagját, u. m. Futó József jegyzőt, Bíró János földbirtokost és Galgóczi István kurátort, hogy menjenek át Kabára s kérjék ki Dávidházy esperesét a consensus. Nevezettek aug. 28-án át is mentek Kabára, de még akkor Dávidházy esperes nem adta ki a consensus, mert az ítélet nem volt a kezei közt; de másnap Debreczenben kiállította azt s átadta Galgóczi István kurátornak. A jelölő bizottság tagjai aztán aug. 30-án fölkeresték Szabó József lelkész Nagy-Rábán s átadva neki a consensus, forma szerint meghívták őt a bárándi lelkészi állomás elfoglalására. Szabó József a meghívást hálás köszönettel elfogadta. Bárándon időközben nagy előkészületeket tettek a szeretett lelkész ünnepélyes fogadására. A

községet fellobogózták s mindenkit örömmel töltött el azon tudat, hogy az igazságot — hosszas küzdelem után — kivíthattak. A készülődés aug. 31-én érte el tetőpontját. A lelkészi lak előtt zöld galyakból diadalkapu volt föllállítva, isten hozott, régen várunk! fölírattal. A lelkészi iroda ajtaját koszoru díszítette, közepén e felirattal: »Jer áldott vendég, várunk téged! Isten hozott, légy boldog!« D. e. 11 órákor az ünnepi ruhába öltözött nép hosszú kocsisorral megindult Nagy-Rábá felé. — Elöl csinosan öltözött lovas legények haladtak, utánok az első kocsikön fehérbe öltözött leányok, 12 fehér zászlot lobogtatva. Zenezóval, éjenzéssel vonult a lelkes nép Nagy-Rábára, hol a lelkészi lakon a bárándi főbíró talpra esett beszédében üdvözölte Szabó Józsefet, kérve őt, hogy foglalja el lelkészi állását s vezesse az őt oly forrón szerető bárándi népet. Szabó József megatva mondott köszönetet a bárándi népkre a hozzá való hűségés ragaszkodásért, szépen esetele az olyan sokszor próbára tett népkre erős kitartását, melyért ő örökös hállára érzi magát kötelezve. Igérté, hogy a bárándi népkre nemcsak papja, hanem atya is fog lenni. Viharos éjenzés támadt e szavakra, míg a szemekben örömkönyűnyek ragyogtak. Szabó Józsefet aztán a Bíró János földbirtokos kocsjára ültették s visszafelé indult a menet Bárándra. A bárándi népkre otthon maradt része a nagy-rábéi határon várta a menetet s éjenzéssel üdvözölte a hívei körébe érkező lelkészt. Harang-zugás mellett vonult be a menet a közsébe s a lelkészi lak előtt Ajtay Lajos tanító fogadta szép beszéddel Szabó József lelkészt, ki ismételve köszönetet mondott szerető és szeretett híveinek. Este a bárándi nép a piac melletti fátéren lakomat rendezett. Hosszu asztalokon volt megterítve s a tért kivilágították. Mig a vacsora készült a fiatalok táncra kelt. Vacsora alatt az első pohárköszöntőt Dr. Tom Béla b. udvari orvos mondotta, a ki kinyilvánította, hogy ő nem bárándi lakos ugyan, nem is tartozik a ref. felekezethez, mégis őszintén örül annak, hogy Báránd oly jeles lelkész nyert, — mint Szabó József. — Utána Szabó József a bárándi népet köszöntötte fel. — Ezeket kívül még több sikerült pohárköszöntő is mondatott. Vacsora után ismét folytatta az ifjuság a táncot s a legszebb rendben folyt a mulatság reggelig. Tegnapielőtt, vasárnap, ismét örömnappja volt Bárándnak. — Ekkor tartotta ugyanis Szabó József lelkészi beköszöntő beszédét. — A templom zsufolással megtelt s a szomszédos községekből is számosan érkeztek Bárándra, hogy a beköszöntő beszédet meghallgassák. A kiváló szónoki tehetséggel előadott beköszöntő beszéd nagy hatást tett s ez is a mellett bizonyított, hogy a bárándi nép nagyon jól tudta, hogy kit választ lelkészéül, midőn Szabó Józsefet megválasztotta. — Most már nyugalom, béke és virágzás vár a bárándi egyházra, mert az egyház virágzása el nem maradhat ott, hol a lelkész és hívei egyetértéssel!

* **Képviselői beszámoló.** Kovács József, a h. nánási kerület orsz. gyűl. képviselője, H. Nánáson szept. 11-én, H. Dorogon 13-án H. Hadházon, Teglásan és Sámsonban pedig szept. 18-án tartja beszámoló beszédét. A kerületben nagy ünnepélyességgel készülnek fogadni a nepszerű képviselőt.

* **Nagy hűhó — semmiért!** Tegnapi este 1/7 órákor nehéz, sötét felhők borították el városunk felett az eget. A szél által felkorbácsolt portól alig lehetett látni egy lépésnél tovább; az a villámias is alig-alig tudott áttörni a vastag porrétegen. Egyik felhőcsapat jött, a másik ment; dörgött, villámlott egyre 10 óra-tájj és az eredmény — néhány szem eső lett!... Bizony-bizony — egy is úgy tesz velünk, mint egy bizonyos lapkiadó a negyed évek elején: nagy reklámot csap a — semmiért!

* **Az iskolai év megnyitása.** A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1892/3. tanév f. szeptember hó 9. napján reggeli 8 órákor az Oratóriumban leendő istentisztelettel nyílik meg. Ezzel kapcsolatban 9 órákor Dr. Erdős József akadémiai igazgató a főiskolai diszteremben megnyitó beszédét tart.

* **A megfialodott képviselőház.** A nyári szünet alatt szembőlő átalakítások történtek a képviselőház helyiségeiben. A hónap végén újra egybeülő képviselők alg fognak ráismerni, különösen arra az emelvényre, a melyen a ház elnöke és jegyzői végezik hivatalos funkcióikat. Egész eltűnt az a sötétzöld hangfő függöny, melylyel Péchy Tamás egykoron a légvonat ellen védekezett. Magát az emelvényt körülbelül felényivel magasabbra emelték. Most már szabadon dominálja a ház tanácskozási termét. Akusztikai szempontból határozatlan előnyös ez az átalakítás. Az elnök asztala elé, az előadói szék háta mögé, diszes faragásu, új országczimert illesztettek s az emelvény mögött levő falszöngyre is színes kiavarrásban új czimere jó Szent István koronája országinak. A falszöngyegén eddig alkalmazva volt czimer nem felelt meg egészen a közjogi viszonyoknak s az új czimert szakértőknek, nevezetesen Thaly Kálmán képviselőnek megkérdésével készítette a ház elnöke. Tetemesen átalakították, illetőleg kibővítették a házelnök hivatali helyiségeit is. Egy nagyobb és egy kisebb földszinti szobából állottak eddig ezek a helyiségek; most hozzájuk vették a megfelelő emeleti szobákat is, melyeknek egyikében a házelnök vezetése alatt ülésező két bizott-

ság, a gazd tartani. A tanácskozási helyiségek viselői pad-

* **Zászkás daley** 11-iken a felavatási ünnepséget a családját a néksége. Dr. bolcska Mih. Frivitzer János. Kurian jegyző. Az ünnepélyes alkalom az ünnepély mélyenként tésék az egy és nyilvános

A zászkás hó 11-én a disztermebe menet gyűléstermestere fel 10 órák

1. Rák 2. Hű 3. Ünn 4. Alk 5. Alk 6. A 7. Szé 8. Elu 9. Szé Két 0 ebéd; az eg Minde Zech Jozsef rözabokor

* **Arv** Jotekony N lettel felkerést arvához hó 7-én, sz helyiségében szíveskedjen A z e l n o

* **Lászl** nekünk a köv nek bárándi u yanakkor L vasutról jöve ünnepi menet tért. Pedig k Bárándon át szeretjük mi retett!

* **Az** ruz Fánye lőt a temet mulatára eg bontva, üre doltva a kö biróval ki találtak a k la nem vol nesen az o hony nem dedit, mire gen nem te közsében v áldott allag hogy csakis Erre a kisb küldött, s e bolygatott s eltemetve s Paraszka n tak, hogy a asszony vi és a temet adja, hogy valaki habo kor éjjel fe helyre igaz hogy itt bü lyik.

* **Egy sége.** Sirv következők dom egy te fiat el is ad előleget, meg hoztam egy nézi, vissza ur, csak ké belőle eltün h a z a r a. Ezeket mon bája küsző puhatolják

* **A** fedezésének volna egy száz éves busz az els ir a többi emberrel e szajából m mely a ká Az indiánu

s mindenkit örömmel... hogy az igazságot... kivihattak. A ké... el tetőpántját. A le... diadalkapu volt... regen várunk... föld... ajtaját koszoru dísz... tálal: »Jer áldott vendég... hozott, le,ay boldog!« D... pi ruhába öltözött nép... andult Nagy-Rábé felé. —... lovas legények haladtak... on fehérbe öltözött leányok... atva. Zenezóval, eljen... nép Nagy-Rábéra, hol a... ndi főbíró talpra esett be... Szabó József t... aja el lelkész állását... rón szerető báránit népet... a mondott köszönetet a... z való hűséges ragasz... ellette az olyan sokszor... kirtartását, melyért ő... magát kötelezve. Igérte... nek nemcsak papja, ha... Viharos éljenzs tá... a szemekben örömköny... Józsefet azután a Bi... kocsijára ültették s visz... Bárándra. A báránit... része a nagy-rábéi ha... s éljenzessel üdvözölte... lelkész. Harang-zugás... menet a községbe s a le... Lajos tanító fogadta szép... sef lelkész, ki ismételve... szerető és szeretett hveiv... nép a piac melletti fás... zett. Hosszu asztalokon... mert kivilágították. Mik... a társaság tánczra kelt. Va... pohárköszöntő Dr. Tom... mondotta, a ki kinyílv... andi lakos ugyan, nem is... zhez, mégis ösztönit örül... oly jeles lelkész nyert. —... Utána Szabó Józ... epeit köszöntötte fel. —... sikerült pohárköszöntő... után ismét folytatta az... zeszébb rendben folyt a... napelött, vasárnap, ismét... lának. — Ekkor tartotta... lelkész beköszöntő be... zsfalásig megtelt s a... ol is számosan érkeztek... köszöntő beszédet meg... zónoki tehetséggel elő... zett nagy hatást tett s ez... t, hogy a báránit nép... y kit választ lelkészül... megválasztotta. — Most... és virágzás vár a bá... z az egyház virágzása el... l a lelkész és hívei egyet...

Beszámoló. Kovács... ület orsz. gyül. képvisel... 11-én, H.-Dorog 13-án... n és Sámsonban pedig... számoló beszédet. A ke... sszéggel készülnek fo... sítel.

— semmiért! Tez... nehéz, sötét felhők borí... az eget. A szél által fel... lehetett látni egy lépés... lamlás is alig-alig tudott... tógen. Egyik felhőcsapat... görgött, villámolt egyre... redmény — néhány... zony-bizonny az ég is... egy bizonyos lapkiadó a... gy reklámot csap a —

Év megnyitása. A... olában az 1892/3. tanév... gjan reggeli 8 órakor az... stenitizettel nyílik... 9 órakor Dr. Erdős... ó a főiskolai díszte... det tart.

Áldott képviselőház. Szembeöltő átalakítások... helyiségeiben. A hó... képviselők alig fognak... rra az emelvényre, a... jegyzői végezik hvata... elütné az sőtétzöld... yel Péchy Tamás egy... védekezett. Magát az... elényivel magasabba... adon dominálja a ház... zisztikai szempontból... az átalakítás. Az elnök... zék háta mögé, díszes... mert illesztettek s az... falszönyegre is színes... jó Szent István kor... szönyegre eddig alkal... felett meg egészen a... az új czimert szakér... yal Kálmán képviselő... ztette a ház elnöke... illetőleg kibővítették a... geit is. Egy nagyobb s... zobából állottak eddig... zójából meggyújtott gyökér-darab lógott ki, mely a káposzta egyik neméből származhatik. Az indiánusok azonban dohánynak titulálják a

ság, a gazdasági és a könyvtári, fogja üléseit tartani. A földszinti és emeleti helyiségeket csigalépcsővel kötötték össze. Kireperaltak a háztanácskozótermében a leginkább megviselt képviselői padokat is.

* Zászlófelavatás. A debreczeni munkás daleylet folyó 1892. évi szeptember hó 11-ikén a »Margit«-fürdő disztermében zászlófelavatási ünnepélyt és ezzel egybekötve táncmulatságot rendezt, melyre czimzettet és becses családját tisztelettel meghívja a daleylet elnöksége. Dr. Bakonyi Samu díszelnök. Szabolcska Mihály igazgató. Nicht József elnök. Privitzer József alelnök, Zech József pénztáros. Kurián Gyula jegyző. Than Gyula másodjegyző. Az ünnepély d. e. 10 órakor, a táncvigalom este 8 órakor kezdődik. Belépti-jegy az ünnepélyre 40 kr. A táncvigalomra személynként 1 frt. Családjegy 3 frt. Felülfizetések az egylet czéljaira köszönettel vétetnek és nyilvánosan nyugtáztatnak.

Az ünnepély programja:

A zászlófelavatási ünnepély szeptember hó 11-én délelőtt 10 órakor a »Margit«-fürdő disztermében tartatik meg. — Az ünnepélyes menet gyülekezési helye a városház nagytanácssterme délelőtt 9 órakor. Indulás pontban fél 10 órakor.

Műsor:

1. Rákóczi-induló, zenéi nyitány.
  2. Hymnus, énekl: a munkás daleylet.
  3. Ünnepi beszéd dr. Bakonyi Samutól.
  4. Alkalmi dal, énekl: a munkás daleylet.
  5. Alkalmi költemény Szabolcska Mihálytól.
  6. A zászló megkoszorúzása.
  7. Szegebeverések.
  8. Elnöki zárszó.
  9. Szózat.
- Két órakor a »Margit«-fürdőben díszebéd; az erre szóló személy-jegy ára 2 frt. Mindennemű jegyek előre válthatók: Zech József pénztáros urnál, kis-uj-utca. (*A rózsabokorhoz« czimzett vendéglöben.)

* Árvaházi iskola. A »Debreczeni Jótékony Nőegylet« választmányi tagjai tisztelettel felkerestek, hogy az újonnan rendezesített árvaházi iskola megnyitói ünnepélyen folyó hó 7-én, szerdán d. e. 11 órakor az árvaház helyiségében mennél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. Debreczen, 1892. szept. 5-én. A z e l n ö k s é g.

* László János, a bujdosó. Báránról írják nekünk a következő sorokat: »Midőn az örömtől telkes báránit nép Nagy-Rábéról lelkészét hazá vitte, ugyanakkor László János nagy-bajomi lelkész — a vasutról jöve — átutazott a községen. De midőn az ünnepi menetet meglátta, kitért előle s mellék-utakra tért. Pedig kár volt neki elcsapódnai, s utaltan ugyan Báránodon átmenni, mert meglátthatta volna, hogyan szeretik mi a lelkészünket, a kit ő annyira nem szeretett!«

* Az üres sir. Pestre községben Nyegrucz Fánye keszgyi lakos nebény nappal ezelőtt a temetőn keresztül ment haza. Nagy bámulatára egy kised sírjára bukkant, mely felbontva, üresen állott. Rögön bejelentette a dolgot a községi bírónak, s a kishírő a másod-bíróval ki is ment a temetőbe. A sir mellett találtak a koporsóból 3 drb deszkát, de a hulla nem volt sehol. A községi bíró erre egyenesen az ottani lelkészhez fordult, megtudandó, hogy nem temetett-e el a napokban egy kisedet, mire az azt mondta, hogy ő már jó régen nem temetett el senkit és előadta, hogy a községben valami Krecz Togyér nevű felesége áldott állapotban volt s kétséget sem szenved, hogy csakis az ő csecsemője lehetett ott elvasva. Erre a kishírő rögön Krecz Togyérné után küldött, s ez beismertte, hogy a temetőben felbolygatott sírban halva (?) szült csecsemője van eltemetve s a szüléssel Krecz Maruka és Hajta Paraszka nyújtotta neki segélyt s miután láták, hogy a gyermek halva született, ez a két asszony vitte ki a koporsóba a gyermekhullát és a temetőben ásták el. Krecz Togyérné előadja, hogy az ő halva született csecsemőjét valaki babonáságból ásta ki, s hogy a sirt akkor éjjel férje és Krecz Maruka bábaasszony helyre igazították. Kétséget sem szenvedett, hogy itt büntény forog fenn. A vizsgálat folyik.

* Egy szegény asszony vesztése. Sirva panaszkodott a kapitány előtt következőképen: »Adott át nekem a szomszédom egy tehent meg a fiát eladás végett. A fiát el is adtam 25 frtért s kaptam ra 10 frt előleget, melyet a passzusba pakoltam. — Jön hozzám egy ember, kéri a passzusomat, megnézi, visszaadja és kérem, tekintetes kapitány ur, csak később vettem észre, hogy a pénz belőle eltűnt. Ugy jöttem ide, a k ö z s é g h á z á r a, hogy talán segítenek a bajomon.« Ezeket mondva, zokogva ült le a kapitány szobája küszöbére. — Megigérték neki, hogy ki- p u h a t o l j á k az igazságot s pénzt visszaadják.

* A szivar jubileuma. Amerika felfedezésének négy százados évfordulójával kellett volna egyuttal megünnepelni a szivar négy-száz éves jubileumát. Kubában látta Kolumbusz az első szivarokat s erről naplójában így ír a többi közt: Két jó barátom sok indiánus emberrel és asszonnyal találkozott, kiknek szájából meggyújtott gyökér-darab lógott ki, mely a káposzta egyik neméből származhatik. Az indiánusok azonban dohánynak titulálják a

különös jöszágot és szokásukhoz képest belélegzik a gyökér füstjét. Európába 1560-ban vitte a legelső dohányültetvényt Nicot, ki importált vesszővel Lisszabon utcáin nagy feltűnést keltett. Mindamellett Amerika felfedező-jének marad a »meggyújtott gyökerek« feltalálásának érdeme is.

* Tűzvész Nyiregyházán. Mint levezetők írja, Nyiregyházán vasárnap d. u. 3 órakor a tokaji-utcán tűz támadt s egy ház a lángok martalékává lett. Daczára a szomszéd épület közelségének, a tűzoltóságna sikerült a tüzet lokalizálnia.

* Asszonyok harcza. Ma reggel a Piacz-utcán három asszony kelt viadalra, talán épen mint az egykori három istennő az arany-almáért. A verekedő uj istennőnek is akadt Párisa az I. ker. rendőrkapitány személyében a ki őket szépen hazaszópolította szőlő falujokba, a hol tovább folytathatják a megkezdett háboruskodást, mert bizony ők valamenyien egy faluba valók.

* Árverés volt ma a város nagytanácsstermében. A város birtokainak területén fekvő kocsmák és csárdák adatait bérbe ilyen uton. Elárvereztek nevezetesen a Bégányt, Csicsogót, Cserespet, Látoképet, stb.

* A fotográfia a hadsereg szolgálatában. A francia hadseregben mind nagyobb fonosságot tulajdonítanak a fényképezetnek a katonai czélokra való felhasználás szempontjából. A fotográfiai osztály, a mióta fotográfálás után állítja elő térképeinek nagyobb részét, évenként mintegy fél millió frankot takarít meg. Háboru idején a szilárd talajon való fotográfálás csak kevés előnyt nyújthat az ugynevezett pillanatnyi felvételekkel, annál fontosabb eredményeket ígérnek azonban a léghajókból végzett felvételek. — A chalonsi mezőn legutóbb tett kísérletek ugyanis bebizonyították, hogy a léghajónak öt-hat kilométernyi távolságra kell maradniok az ellen-séges útegektől, ha biztonságban akarnak működni. De viszont a léghajó tizenkét-tizenöt kilométernyi magasságig is emelkedhetik, hogy a benne alkalmazott új szerkezetű apparatussal teljesen sikerült felvételeket végezhesen. A chalonsi kísérletek hét kilométernyi magasságból kitűnően sikerültek. Az új apparátus föl-találója Frieuborg őrnagy, a fotográfiai osztály főnöke. Titkát természetesen feltékenyen őrzik.

* Vigyázzunk a cselédekre. Egy helybeli intelligens uri családnál történt, hogy egy ott szolgáló szobalányon a legveszedelmesebb ragályos betegség észlelte a család házi-rovosa. A nagymérvű, mondhatjuk: mertéketlen kicsapongás vált általmára nemcsak hanem veszedelmekkel fenyegette az egész családot. Ezért kell örököndűnk cselédeink erkölcsi-sége és tisztasága felett a saját magunk érde-keiben. A veszedelmesen beteg leányt már a köz-kórházban gyógykezelik.

* Tűzek az Ohaton. Az Ohat pusztán folyvást pusztít a veres kakas, főleg a cselédség viyváztalansága folytán. Legközelebb Fried Emilnek égett le 3 kazal termése; a kár meghaladja az ezer forintot. Ezen kívül itt-ott még számos kazal gyuladt ki s a gazdák jelentékeny kárt szenvedtek.

* A debreczeni jótékony nőegylet új árvaházában rendszeresített elemi iskola f. 1892 évi szeptember 7-én d. e. 11 órakor ünnepélyesen meg fog nyitani, mely megnyitási ünnepélyre az érdeklődő nagyrédmű közönség ezennel meghívatik. A megnyitási ünnepélyen Nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész ur volt szíves elvállalni az alkalmi ima megtartását.

* A szerelem istennője. Horváth Gaudi Kati mikalakkal kuruzsló asszony mintegy ötven aradi cseledet csapott be azzal, hogy olyan szert szerez nekik, melylyel a szerelem istennőjének segítségével a legzaddagabb ferfit is hálójukba kerithetik. Melyik szerelmes szobaczieza ne vágyneked gazdag nagyságos asszony-nyá lenni, kivált ha csak 2 frtot kér érte a jöszivű anyó! Kati asszony így szép summa penzt szedett össze s most a lányok a rendő-seget szidják, a mért az megakadályozta patronájukat abban, hogy a »szerelem istennőjénél« elvégezzék a dolgukat.

* Lövészet. Az 1892. szept. 4-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mely lövéssel Baum Miksa 1 db 2 frtos talért, legtöbb körlovéssel ifj. Barcsay Miklós 1 darab 1 frtos talért.

* Kossuth Lajos a következő levelet intézte gróf Esterházy Géza-hoz, az anyalföldi cognac-gyár tulajdonosához: Tisztelt gróf ur! Becses küldeménye megjött, gyártmányát kitűnően jónak talalom s nem lehetne eléggé buzditanom Önt, hogy folytassa kitartóan haladnai a Cognac ipar meghonosítása terén. Ipar-szerüleg feldolgozni a föld terméket, oly feladat, mely felett minden polgárosodott társadalom törekszik: ezen törekvés azonban két-szeres érdem olyanoknál, kik, mint Ön tisztelt Gróf ur, a társadalom magas köreiben születve legyökizt azon előteleteket, melyek mindenütt, de kivált nálunk, gátat emelnek a születés és az ipar igényei közt; midőn tehát egy magyar főnemes ipart alapít: szolgálatot tesz honának és oly példavájjal jár elől, melyet nem lehetne eléggé nagyra becsülni. Nálam, e nagyrabecsülest fokozza azon gyöngéd gondolata iránt, hogy nekem a legelső palaczkot megküldte: a legelső töltésű palaczkból az első poharat az Ön egészségére ürítem, azon óhajjal, hogy a hazafias magyar Gróf, anyalföldi cognac- és pezsgőbor-gyára gyarapodjon és szolgáljon például annak,

hogy a hasznos tevékenység a társadalom minden fokozatát díszíti. Fogadja Gróf ur őszinte nagyrabecsülésem kifejezését. — K o s s u t h L a j o s

* Zene-estély. Holnap este a Weber-féle vendéglő udvartertjében a Ráczy Károly zenekara fog játszani.

Debreczeni ingatlanok forgalma.

Augustus 20 tól szept. 3-ig.

Paczelt János és neje Arsonics Aloizia veszik özv. Keeskés Andrásné és társai liba-kerti földét 2000 frtért.

Szabó András és neje Csapó Juliánna veszik Tamás József és neje Bihari Erzsébet késes-utca 3554. sz. házat 1295 frtért.

Mursi Sámuel és neje Sivó Terézia veszik Nagy Ferencz és neje Bihari Sára boldog-falvi szőlőjét 1040 frtért.

Sipos András és neje Zenerovics Luiza veszik Porhammer Károlyné Tóth Zsuzsánna varga-kerti szőlőjét 700 frtért.

Szabó Lajos és neje Bajnok Juliánna veszik Kovács Istvánné Boros Eszter csillag-utcai 2672. sz. házat 800 frtért.

Szilágyi József és neje Balogh Rozália veszik Nagy Jánosné Balogh Eszter kadas-ut-cai 1879. sz. ház és ondódi föld illetőségét 1000 frtért.

Horváth Gábor és neje Karakas Judit veszik Süvöltös Jánosné Geréb Erzsébet homokkerti szőlője egy részét 240 frtért.

Lós János és neje Csobán Mária veszik Harsányi Gábor kis-hatvan-utcai 1423. sz. háza, ondódi- és újföld illetőségét 4200 frtért, Szinay Gyula veszi Varjas Jánosné Vértesi Zsuzsánna és Kassai Sándor szőlőföldét 75 frtért.

Szics István veszi Nagy Bálint és neje Molnár Juliánna ondódi földét 800 frtért.

Gál József és neje Zöld Zsuzsánna veszik Fogarasi Ferencz hadház-utca 907. sz. háza egyrészt 325 frtért.

Csakó Juliánna Szobotka Venczelné veszi özv. Papp Józsefné Bihari Juliánna hadház-utca 905—6. sz. házat 1450 frtért.

Erdős István és neje Mike Juliánna veszik özv. Farth Jánosné Dien Zsuzsánna és társai csapó-kerti szőlőjét 136 frtért.

Szabó Sándor és neje Tóth Juliánna veszik Szabó Zsuzsánna Balogh Istvánné és társai ondódi földét 533 frt 33 krért.

Balogh István és neje Szabó Zsuzsánna veszik Szabó Sándor és társai újföldét 1200 forintért.

Szekely János és neje Szabó Juliánna veszik Szabó Sándor és társa ondódi föld ille-tőségét 1600 frtért.

Bancsi Gábor és neje Major Zsuzsánna veszik Vég Jánosné László Zsuzsánna csapó-kerti szőlőjét 450 frtért.

Kovács János és neje Cseresznyés Sára veszik Szics István újföldét 400 frtért.

Dr. Uy Kálmán és neje Papp Jolán veszik Kis Borbála füvészkert-utcai 1077 sz. házat 5000 frtért.

Sebeni János és neje Fórizs Juliánna veszik özv. Boros Jánosné Vedres Juliánna is-potály-utca 3450. sz. házat 1100 frtért.

Nagy Bálint és neje Molnár Juliánna veszik Faragó Mihály és neje Nagy Juliánna ondódi földét 2500 frtért.

Szathmári József és neje Kaszás Juliánna veszik Nemes Kálmán saletrom-sor 3429. sz. házat újföldével 3000 frtért.

Guti István és neje Tolvaj Zsuzsánna veszik Dézsi János nagy-cserei kaszálóját 1400 frtért.

László Mihály és neje Köblös Juliánna veszik Kozma József és neje Magyar Sára új-földét 600 frt 78 krért.

Közzgazdaság.

A téli fejessaláta termesztése.
A téli fejessalátának leginkább három fajtája ismeretes, u. m. a barna, a sárga és a márványozott. E három fajta közül a barna fejessaláta az, mely a legtöbb helyen jól diszlik, a telet kevés gondozás mellett is jól kiállja; kemény tömött fejeket alkot, melyek nem épen gyorsan indulnak magba, szóval több oly előnyös tulajdonokkal bir, melyek termesztését első sorban ajánlatossá teszik.
A téli fejessaláta kedveli a televényes agyagos homoktalajt; de ha számára gondosan előkészítjük azt, majdnem egyenlő sikerrel termesztethető az agyagos talajban épen úgy, mint a homokolt talajban. A magot szeptemberben vethetjük egy ideiglenes ágyba, hol, ha a talajt kellő nyirkosan tartjuk, 6—8 nap rendesen kikelnek.
Ez idő alatt pedig elkészítjük a talajt akkép, hogy jól elkorhadt istállótrágyával meghordjuk azt, apróra felassuk és egyenesre elgeregelyezzük; ezek után felosztjuk az illő területet 120 cm. széles ágyakra, melyekbe ismét keletről nyugatnak, vagy megfordítva vonul, 10—12 cm. széles és mély barázdákat húzunk, hogy a palántákat ezekben ültethessük.
Midőn a palánták 4—5 levéllel bírnak, kiültethetők ezen barázdákba 20—25 cm. távol-ságra egymástól. Palántálás előtt a leveleiket és gyökereiket egy kissé megkurjtjuk és ültetés után jól beiszapoljuk.
A palántálás után 4—5 napra átnézzük a salátaágyakat és a meg nem eredtek helyére újakat ültetünk. Addig, míg újból növekedni nem kezdenek, addig mindig kellően öntözzük; később azonban mindig kevesebb vizet adunk nekik, nehogy növekedésnek induljanak és ez által a téli fagynak essenek áldozatul.
A hidegek beálltával száraz levéllel vagy harasztal vékonyan befedjük az ágyakat, — mely takaró újból csak tavasszal lesz eltávolítva, midőn az idő kellőleg megenyhült. — A palántaágyon visszamaradtakat ugyancsak így védjük, hogy tavasszal ismét pótolhassuk a télen netalán kipusztultakat.
Tavasszal egy borus napon eltávolítjuk a takarót és 8—10 nap után erősen felhigitott trágyalével megöntözzük; midőn ezt a föld elnyelte és eléggé megszikkadt, megkapáljuk az ágyakat úgy, hogy a barázdába húzzuk a felhalmozott földből annyit, a mennyit lehet, vigyázva arra, hogy az egyes tövek szívébe föld ne hulljon. Erre aztán gyors növekedésnek indulnak salátáink.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Pályázati hirdetmény.
A debreczeni »Margit«-fürdő intézet férfi gőzfürdő osztályában folyó hó 15-től egy ügyes, szorgalmas és megbízható

férfi fodrász
felvételt, pályázni ohajóktól megkívántatik, hogy egy a borotválásban, — mint hajnyírásban, ollóval és géppel teljes jár-tassággal és ügyességgel bírjon.
Bővebb felvilágosítást nyerhetnek a je-lentkezők a Margit-fürdő pénztáránál.
(365.) 1—1.

Férfi chifon ingek
a hirneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr
GALLÉROK,
k e z e l ő k,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNEL.
(8.) — 125.

Tánciskola megnyitás.

A n. é. közönség b. pártfogására támaszkodva, a legújabb francia methodes szerint szervezett **tánciskolámat** f. évi szept. hó 12-én megnyitom, mely alkalommal tisztelettel kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Videki elfoglaltságom folytán az ez idei tanfolyam csak december hó harmadikáig fog tartani.

Beiratásokat mai naptól elfogadok d. e. 8 óráig 10-ig, d. u. 2 óráig 4-ig.

Debreczen, 1892. szept. hó.

(359.) 3-2.

Teljes tisztelettel

Alföldy Károly,
táncztanító péterfia-u. 980.

2921.

1892.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező:

1. Kadarcsi fogadó a hozzá tartozó 233 hold és 1513 □ öl földek f. 1892. évi november 1-től hat évre.

2. Látóképi vendéglő 10 nyilas szántó- és legelő-földek 1893. évi január 1-től hat évre.

3. Ludas csapszék 155 hold és 138 □ öl szántó-, kaszáló- és legelő-földek 1892. évi november 1-től hat évre.

4. Gygyori csapszék 98 hold és 202 □ öl szántó-, kaszáló- és legelő-földek 1892. évi október 1-től hat évre.

5. Nagyerdői Dobos-pavillon és leveles szin 1893. évi január 1-től három évre.

6. Halápi csapszék hat hold földde. 1893. évi január 1-től három évre.

7. Baromvásártér melletti honvéd-barakkbeli markotányos helyiség 1893. évi január 1-től három évre.

8. A józsa-kert és a nagyerdő közt fekvő Holcsi-féle 2 és 2692/10.000 osztályozott hold ujosztású föld 1892. évi október 1-től három évre.

9. A várad-utcai 3515. és 3562. számú ujsori házak mellett fekvő 218: $\frac{1}{10}$ □ öl pusztá telek f. 1892. évi október 1-től hat évre; és végre

10. A savós-kuton, komlós-kertben, hatvan-utcai tilalmasban, téglá és cserépvetőkben, a Hortobágy vizén tuli külső legelőn, az ohaton és az ottani erdőségben, gyakorolható vadászati jog, f. 1892. évi augusztus 1-től 10 évre; a városháza nagy tanácstermében f. 1892. évi szeptember hó 13-ik napján délelőtt tartandó nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fog-nak adni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesíttetnek, hogy a feltételekben látható kiküldési árak 10%-kát bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1892. augusztus. 19.

(355.) 3-3.

A városi tanács.

Szőlő gazdák figyelmébe!

Peronospora ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**

igen jutányos árban ajánl
Rickl József Zelmos.

(3.)

87.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

COGNAC

Gróf ESTERHÁZY GÉZA

saját gyártmánya.

Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség

a * * * * **COGNAC,**
mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért járnyos betegségeknek, így kolera ellen óvszer gyanánt sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy Géza-féle Cognac-gyár

IGAZGATÓSÁGA

BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 23. 1-20.

Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,

Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.

rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,

legfinomabb öntött acélok és fémek.

Gazdasági-, kerti-, házi- és konyhafelszerelések,

Kerti-lóczák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezetési kagylók.

AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,

Tizedes és egyensúly mérlegek

legjobb minőségben,

Peronospora szőlőpenészgomba **fecskendőgépek**

legjobb rendszer (részletfizetésre is.)

Tűz- és betörés elleni **pénzszekrények,**

kirakat- és ajtó acél-radónyók.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

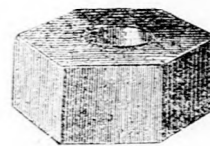
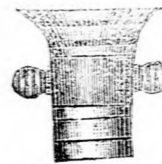
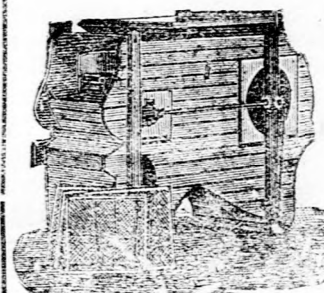
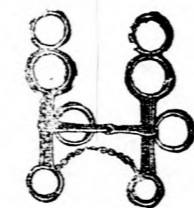
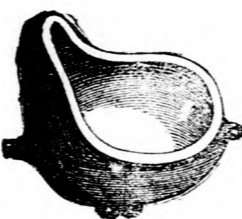
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

(6.) **vasnagykereskedés** 65.—
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-szatin
vásznak, kész fehérműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

üzégnél.

(171)

Leszállított árúk az egész idény alatt.

99—